

Konferencija „Scientia et Historia – 2013“

2013 m. kovo 21–22 d. Lietuvos kultūros tyrimų institute vyko kasmetinė nacionalinė mokslo filosofų ir istorikų konferencija, skirta jų atliekamų tyrimų rezultatams aptarti. Konferencijos atidarymo metu įvardiniame pranešime jos svečias architektas Augis Gučas akcentavo vertybines šių dienų urbanistikos problemas.

Pirmoje renginio dalyje buvo svarstomi filosofinio bei sociologinio pobūdžio mokslo plėtros tyrinėjimai. Naglis Kardelis nagrinėjo problemą, kuo mokslas įdomus filosofijai, o filosofija mokslui? Tomas Kavaliauskas filosofiniu požiūriu analizavo Rytų ir Vidurio Europos geopolitines, socioekonominės bei kultūrinės transformacijas po 1989-ųjų. Alvydo Noreikos pranešime svarstyta apie Vytauto Kavolio kultūros teorijos trūkumus. Aušra Rimaitė, Diana Griškuvienė aptarė medicinos socialinės komunikacijos problemas. Andriaus Konickio pranešime buvo nagrinėjama poetinė Oskaro Milašiaus reliatyvumo koncepcija, aptariant jos sąsajas su Einšteinu. Rūta Bagdanavičiūtė kalbėjo apie filosofijos, mokslo ir meno sąveikas, akcentavo interpretacines hermeneutikos prieigas. Vilius Dranseika analizavo semantinio pakilimo metodą ir veiksmo filosofiją, išskyrė Chisholmo ir Quine'o idėjas, Anelė Vosyliūtė aptarė vystymosi problematiką Vydūno darbuose.

Šio renginio dalies pabaigoje Lietuvos mokslo istorikų ir filosofų bendrijos pirmininkas Juozas Algimantas Krikštopaitis apžvelgė filosofų dalyvavimą tarptautinėje spaudoje.

Antroje konferencijos dalyje buvo nagrinėjami Lietuvos mokslo istorijos klausimai, svarstomi mokslo ir kultūros raidos sąveikų ypatumai. Henrikos Ilgevič įvadinis pranešimas apie Artūro Grotgerio paveikslų ciklą, vaizduojantį 1863 m. sukilimą, buvo susietas su šio sukilimo metinių paminėjimu.

Dalis istorinės tematikos pranešimų buvo skirta Lietuvos mokslo ir kultūros asmenybių raiškos, jų palikimo ir istorinės atminties svarbai pažymėti. Libertas Klimka aptarė švietėjo Prano Mašiotto veiklą, Birutė Railienė pristatė leidinį *Tadas Vrublevskis: mintys ir darbai*, Juozo Banionio pranešime buvo įvertinta Bogdano Chmielevskio darbų reikšmė mokslo istorijai, Romualdas Juzefovičius kalbėjo apie Vilnijos lietuvių švietėjo Kristupo Čibiro sociokultūrinį palikimą, Gailė Žalūdienė apžvelgė Vilniaus universiteto prof. Juozo Lukoševičiaus gyvenimą, Nerijus Pipiras akcentavo Vyskupo Mečislovo Reinio akademinę veiklą Vytauto Didžiojo universitete, Aldona Vasiliauskienė skaitė pranešimą apie Šventojojo Rašto vertėją arkivyskupą J. Skvirecką. Raimonda Jankauskienė, Danutė Kimtinė,

Mudis Šalkauskas pristatė konferencijai rankraštinių stendinių pranešimą „Akademikas Povilas Algirdas Vaškėlis“, o Joana Kastickaitė taip pat stendinių pranešimą „Pedagogas Juozas Stonkas (1886–1946) ir jo matematinė veikla“, pateikti pranešėjų tekstai buvo aptarti diskusijų metu.

Konferencijos metu mokslo institucijų ir organizacijų istorijos klausimai buvo nagrinėjami Eglės Paškevičiūtės-Kundrotienės pranešime „Moterys ir Lietuvių mokslo draugija“, Nastazijos Keršytės – „Lietuvos muziejų edukacinis vaidmuo: mokslo istorijos požiūris“.

Informacinio pobūdžio referatus skaitė: Zita Tiukšienė – „Vilnijos vartai“ – bibliotekų indėlis į regionų tyrimą“, Rasa Kivilšienė, Eglė Makariūnienė – „Konferencijų *Scientia et Historia* pranešimų statistinė analizė“, Birutė Valeckienė – „LMA Vru-

blevskių bibliotekos fondų naujienos, dominančios mokslo istorikus“.

Lietuvos mokslo istorikų ir filosofų bendrijos pirmininkas Juozas Alg. Krikštopaitis apibūdino šių dienų mokslo istorijos tyrimų tendencijas, analizavo dalyvavimo tarptautinėje mokslo sąveikoje problemas. Mokslo istorija, pasak jo, tai ne tik faktologinė sandauga, bet ir nuolatinis atsinaujinimas, žengiantis gilesnio praeities žinojimo link, atsiremęs į naujausių atradimų turinį.

Konferencijos pabaigoje vyko kviestinio svečio, akademiko Algimanto Grigelio, paskaita „Prof. Mykolas Kaveckis Lietuvos geologijos istorijoje“, taip pat buvo pristatyta nauja autorių kolektyvo parengta knyga apie M. Kaveckio akademinę ir visuomeninę veiklą, akcentuota jo mokslinio ir taikomojo darbo reikšmė.

ROMUALDAS JUZEFOVIČIUS